MELDINGSBLAD

06: Lørdag 28. februar 2026
*****

Lørdagsgodt

Jo Gjessing
jo@gjessing.as

SUNNHETSBOMBE!

Det lørdagsgidtet du får her, kan du trygt nyte i fullt monn, Det er på ingen måte usunt for verken tenner eller kropp for øvtig. Tvert om: det er den reine sunnhetsbombe for vett og god forstand.

FARGE

Ha4 du tenkt over at «farge» er et ord med mange betydninger? Det kan for eksempel bety rein farger, farger på lys som en lydkilde asender ut. Dette kalles «ublandete farger» .Sånne er det tre av, se fiuren. Disse kan så igjen blandes Det kan òg bety farger sånn øynene våre oppfater det, «visuelle fager» Det kan være ganre ulikt de fysiske fargene.på Uuallige måTer og gi Tilsvarende masser av farger, såkalte «blandete farger». Figuren viser dette,

TRADISJONELLE RTYKKFARGER

Et eksempel på dette er det vi kunne kalle «tradisjonelle trykkfarger». Disse finnes bare i de tre ublandete fargene pliss svart som ikke reknes so en farge. Men i fargebilde er det gjerne mange, flere farger enn det. Det får en ved at fargene trykkes som «prikker» eller «raster» (Til dorskjell fra dette er de nyere PMS-fargene som kommer i et utall av fargevariasjoner, og som derfr ikke trenger å bli blandet.)

▶ Bildet viser de tre ublandete fargene, eller grunnfargene, om hvordan dr kan blandes til nye farger. Fra Wikipedoa.

HVA ER FARGE?

Wikipedia forklarer hva farge, sånn vi oppålever den, på denne måten: «Farge, også kalt pigment (av lat. pigmentum, som betyr farge eller fargestoff), er en opplevelse som (hos mennesker) stammer fra de tre forskjellige typene tapper som finnes i øyet. Oppfattelsen av farge påvirkes både av observatørens historie og av korttidseffekter, som f.eks. farger i nærheten. Ordet farge benyttes også for å beskrive egenskaper til objekter eller lyskilder som kan skilles ved hjelp av responsen til de tre typene tapper i øyet.[...] Pigment er per definisjon et molekyl som absorberer bestemte bølgelengder av lyset og som gjengis i vår hjerne som en farge.»

FYSISK LYS

Men lys har òg ei fysisk side. Wikipedia siwklarer: *«Elektromagnetisk stråling er en blanding av stråling med forskjellige bølgelengder og intensiteter. Når denne strålingen har en bølgelengde innenfor det området som er synlig for mennesker (omtrentlig fra 380 nm til 740 nm) kalles det lys. Lysets spektrum beskriver energien/intensiteten ved enhver bølgelengde. Hele spekteret av innkommende stråling på øyet fra et objekt er med på å bestemme hvordan vi ser objektet, inkludert dets farge. Som vi skal se, er det mange fler mulige spektre enn fargeoplevelser; faktisk kan man definere en farge til å være hele den mengden av spektre som gir den samme fargeopplevelsen, selv om denne definisjonen vil være begrenset til mennesker, og til og med ha individuelle variasjoner.*

Men lys hat òg ei fysisk sidde: Wikipesia foklaerr: «» «Elektromagnetisk stråling er en blanding av stråling med forskjellige bølgelengder og intensiteter. Når denne strålingen har en bølgelengde innenfor det området som er synlig for mennesker (omtrentlig fra 380 nm til 740 nm) kalles det lys. Lysets spektrum beskriver energien/intensiteten ved enhver bølgelengde. Hele spekteret av innkommende stråling på øyet fra et objekt er med på å bestemme hvordan vi ser objektet, inkludert dets farge. Som vi skal se, er det mange fler mulige spektre enn fargeoplevelser; faktisk kan man definere en farge til å være hele den

REGNBUEN

Hvitt lys finnes ikke som én farge, men som en kombinasjon av alle farger. Det ser vi for eksempel i regnbuen eller når en sender hvitt lys gjennom et glassprisme. Da blir en det hvite lset spaltet opp i sine enkelte grunngarger, huskeregel her er ROGGBIF, rødt, oransje, gult. grønt, blått, indigo og fiolettt. Se figuren.

Farge, frekvens og energi for lys.

Farge	λ/nm	ν/10^{14} Hz	ν_b/10^4 cm^{-1}	E/eV	E/kJ mol^{-1}
Infrarød	>1000	<3.00	<1.00	<1.24	<120
Rød	700	4.28	1.43	1.77	171
Oransje	620	4.84	1.61	2.00	193
Gul	580	5.17	1.72	2.14	206
Grønn	530	5.66	1.89	2.34	226
Blå	470	6.38	2.13	2.64	254
Fiolett	420	7.14	2.38	2.95	285

KUNSTNERISK FARGE

Så langt har vi snakket om lys eller farge, fysisk rller opyisk sett, Kunstnerisk sett blir det noe annerledes. Fysisk sett reknes verken hvitt eller svart som fargr, Hvitt er en kominasjon av alle fager og svart er fravær av alle fager.Kunstneisk sett må vi rekne både hvitt og svat som fager. Vi bruker dem fltgtig, både når vi vever og når vi bedriver anne visuell kunst.

I kunstneisk sammenheng ser vi fagere uik ut fa hvilken sammenheng de står i, hjvilke fager

som er nabofagene. Vi sier gjerne at de kunstneriske fargene er subjektive.Figyren nedenfor illusterer dette:

FARGER SOM GIR HVITT ELLER SVART

Komplementære farger kalles fargepar som utfyller hverandre når de blandes, og som, når de ses opp mot hverandre, skaper den største kontrasten mellom fargepar.Det betyr at om komplementærfarger blandes jevnt, skal de produsere enten hvitt, eller svaer. Er det ikke likevekt mellom de lp,plentære fargene blir resultatet melo,ting mellom hvitt og svart, grått.

DROSJEBUA

▲ Svolvær kunstforening viser utstillingen «Møteplasser» av Dorthe Herup. Utstillingen viser åtte store bildetepper, blant dem «Drosjebua», og står til 29. mars. [Fra Klassekampen.]

FIONA-FIGURER

På Bergen Kunsthall er det for tida en utstilling som llustrerer Ludvig Holbergs verk, «Niels Klims reise til den underjordiske verden». «Den latinutdannede teologen Niels Klim vender tilbake til Bergen, hvor han så faller ned i jordens indre. Der stifter den unge mannen bekjentskap med det utopiske landet Potu og de ikke utpreget kvikke trærne som bebor det,» skriver Kåre Bulie i Klassekampen.

▲ Overdådig: Danske Cecilia Fiona bidrar med mønstringens mest overdådige innslag: fargesterke, fantasieggende skulpturer som kobler kultur og natur. Her ser vi «What a Joy to Live Above and Below All at Once». []Foto: Thor Brødreskift, Bergen kunsthall/Klassekampen.]

På utstilinga som har fått den latnske tittelen «Iter Subterraneum» , ser vi blant annet danske Cecilia Fionas tekstilkunstverk «What a Joy to Live Above and Below All at Once». Dette er «mønstringens mest overdådige innslag: fargesterke, fantasieggende skulpturer som med sine assosiasjoner til så vel skip som sopp kobler kultur og natur på beslektet vis. I hennes flytende verden vokser sistnevnte bokstavelig talt ut av menneskets munn,» skriver Kåre Bulie i Klassekapen (25.2,2026).

HENGENDE FIONA

Verket som viser tre hengende Fiona-figurer som på samme tid ser ut som insekter og klesplagg, taler åpenbart til Holberg-diktningen. «Til de førstnevnte delene av utstillingen ser jeg for meg at den skeptiske satirikeren som selv interesserte seg ikke bare for den «store» åndstradisjonen, men også for klær og mote, i selskap med Klim og eventyrerens eksentriske bekjentskaper smiler et sted dypt nede under den hjemlige vestnorske jordens overflate,» skriver Kåre Buie.

ELEONORA

Fem studenter midtveis i bachelorutdanningen i tekstil på Kunsthøyskolen i Oslo viser arbeider på RAM galleri. Utstillingen «Gjenklang» åpnet denne uka og står til 7. mars. Her ser du et utsnitt av Eleonora Leanders «Reflekterer» (2026). [Fra Klassekampen.]

*****

Meldingsblad

Dette Lørdagsgodtet er laget og blir sendt deg av
Jo Gjessing, Vormvikstubben 53.,2080 Eidsvoll.
E-post: jo@gjessing.as

Meldingsbladet med Lørdagsgodtet blir sendt ut som e-post fire ganger i året (i januar, april, juli, oktober) som en hilsen til venner og kjente — og til andre jeg tror kan ha interesse av det. Du kan òg lese det i Galleriet mitt på internettet, under seksjonen «Meldingsblad». Galleriet finner du på:

vevkunst.no

Dersom du ikke ønsker å få Meldingsbladet med Løtfahshodtet, klikker du på «avslutte abonnementet» nederst på det e-brevet som dette Meldingsbladet følger.

Velkommen til mitt NettGalleri

Jeg vever i bildevevteknikk, sier jeg lager vevde bilde, og kaller meg sjøl amatørbildevever. For meg er «amatør» en hedersbetegnelse, det betyr jo «en som elsker det hen driver med». I noen grad kombinerer jeg veving med enkelt broderi og andre teknikker. I Galleriet mitt på Internettet (www.gjessing.as) viser jeg bilde jeg har vevd de siste åra. Jeg har malt bilde tidligere òg, og en del av disse bilda finner du i dette Galleriet. Galleriet er åpent fra morgen til kveld, natt og dag, året rundt, både røde dager i kalenderen og svarte, som det sømmer seg på Internettet.